

féle furcsa szépség, mintegy a szépség fonákja. Ha a kisszerű dolog fenséges színben akar feltűnni, ez a törekvése komikum. Altalán nem maga a tárgy komikus, hanem feltűnése, megjelenése módja. A komikum vidámságot okoz, gyakran nevetést is. A néző feltétlen felsőbbbségben érzi magát a komikus jelenséggel szemben. A komikumnak vannak durvább és finomabb fajtái (alsó—felső komikum). A vígjátékban a csattanós véletlen a komikumnak gyakran nevezetes forrása. Némely vígjátékokban a cselekvény a komikus jellemeken, másokban a komikus helyzeteken (félreértéseken, meg tévesztéseken, cselszövényeken) fordul meg. Művészibb az a komikum, mely a személyek jelleméből foly. (Lásd: Szigetvári Iván könyvét: A komikum. Kiadta a M. Tud. Akadémia.)

Komikus. A görög „komikosz”-ból, latin: comicus, a víg szerepkört betöltő színész neve. Megkülönböztetünk buffó-, burleszk-, jellem-, operett-, paraszt-, szalonkomikust. A K. szó magyaros alakja: kacajtató, nevetséges, vidorkodó, vígjátékos. (V. ö. Kunoss Endre: Gyalulat. Pest, 1835—55. oldal.) A „komikus” szót már a „Magyar Hírmondó” is ismeri (1792. II. kötet, 268. oldal.), egy váci tudósításában arról számol be, hogy az ottani tanulóifjak Planus egy vígjátékát adták elő.

Komjáthy János, színész, színigazgató, sz. 1865 március 15-én, Pázmándon, Fejér m. Színipályára lépett 1884 áprilisában, Mándoky Bélánál. 1886-ban Bács Károlynál, 1889—91-ben Krecsányi Ignácnál volt szerződésben, mint hősszerelmes és drámai színész. Később színigazgatást vállalt és több éven át elismeréssel működött Győrött, Debrecenben, Kassán, Brassóban s szakavatottságával a legkeresettebbek közé emelkedett. 1913 október 23-án átvette Krecsányi Ignáctól a buda—temesvári színházat, majd 1915 június havában lemondott róla és átadta azt Sebestyén Gézának. 1915 május 22-én megnyitotta a Budai Színkört, de már szeptember 1-én nyugalomba vonult. 1917 április 1-én őt bízták meg az első magyar Frontszínház vezetésével. 1919 szeptember 24-én a Várszínház igazgatását vállalta el. 1920 őszétől miskolci színigazgató, amelytől 1921 július havában megvált.

Főbb szerepei: Hamlet, Othello, Bernardo Montilla, Ocskay brigadéros, Derblay Fülöp stb. Hosszú időn át tanácsosa volt az Orsz. Színészegyesületnek. Nagy szeretettel foglalkozott a fiatal színészekkel, hajlíthatóbb, az összjáték szempontjából megbízhatóbb anyagnak tartotta őket, mint némely elbizakodott beérkezettet. Kíméletlen szigorúság, hirtelen fellobbanás jellemezte, párosulva vidám, jó kedéllyel, barátsággal, melyek állandó jó viszonyt, kedves, kollégialis életet teremtettek társulatánál.

Komjáthy Teréz, színésznő, sz. 1860 jan. 27-én, Fóthon, Pest megyében. Színipályára lépett 1876 okt. 1-én, Debrecenben. Azok közül való, akik végimentek a színpad minden stációján: fújta a kórust, játszott és énekelt kisebb szerepeket, utána egyik nap operetténekesnő, másnap drámai szende volt, majd drámai hősnővé fejlődött, mely minőségben 1887-ben Somogyi Káryhoz, 1890-ben Krecsányi Ignáchoz szerződött, honnan 1893 virágvasárnapján Komjáthy János vitte el — nemcsak mint hősnőt, hanem mint élettársat is. Attól kezdve az ő színpadán játszotta — mint megelőzőleg is — Medeát, Stuart Máriát, Fedorát, Szókimondó asszonyt stb. 1910-ben visszavonult a színpadtól.

Komjáthy Károly, zeneszerző. Munkája: „Pillangó főhadnagy”, operett 3 felv. Bem. 1918 június 7. Király Színház. (Társszerző: Martos Ferenc és Harmath Imre.) 200-adszor: 1920 március 12-én adták. Új betanulással: 1926 május 22. „Három a tánc”, operett 3 felv. Társszerző: Szomaházy István és Faragó Jenő. Bem. 1922 május 20. Király Színház.

Komjáthy Mária, színésznő, sz. 1892 ápr. 2-án, Budapesten. Színpadra lépett 1913 szept. havában. 1921—1923-ban a Renaissance Színházban működött szép sikerrel. Állomása 1924—25-ben a Vígszínház, 1928-tól a Szegedi Városi Színház tagja. Szerepei: Alexandra (Faun), Irma (Jó fiú), Alán leány (Baba-Hu), A nő (Morfium) stb.

Komjáti Ferenc, színész, sz. 1892 aug. 15-én. Színpadra lépett 1920 szept. havában.